

Vöyrin yleislääketieteen osaston lakkauttaminen

Aluehallitus 21.10.2024

5717/00.01.02.01/2024

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialueen hoidon ja palvelujen kustannukset ovat monella alueella valtakunnallisesti katsoen korkeat. Näin on myös yleislääketieteen osastohoidon kustannusten osalta. Vuonna 2023 Pohjanmaan kustannukset olivat noin 13 prosenttia valtakunnallista keskiarvoa korkeammat. Tammi–syyskuun 2024 aikana noin 85 prosenttia Pohjanmaan yleislääketieteen osastojen hoitopäivistä on käytetty 75-vuotiaiden ja sitä vanhempien potilaiden hoitoon. Kun yleislääketieteellisen hoidon kustannuksia per yli 75-vuotias asukas verrataan valtakunnalliseen keskiarvoon, Pohjanmaan kustannukset ovat noin 7 prosenttia korkeammat. Samalla ikävakioimaton sairastavuusindeksi on 87,1 (maan keskiarvo 100), eli väestö on merkittävästi terveempää kuin koko maassa, vaikka otetaan huomioon se, että Pohjanmaan väestöstä suuri osa on ikäihmisiä.

Koska ikäihmisten ympärivuorokautisen asumisen paikkojen vähentämistä ei voida käytännön syistä toteuttaa suunnitellulla tavalla, on vuoden 2025 talousarvion säästötavoitteet saavutettava muulla tavoin. Vuosina 2023-2024 toteutetuista ja vuodelle 2025 jo suunniteltavista yleislääketieteen osastojen paikkamäärän vähennyksistä huolimatta yleislääketieteen hoitopaikkojen vähentämiselle on edelleenkin tarvetta, vaikka sitä suunnitellaankin nyt nopeammalla tahdilla kuin alun perin oli tarkoitus. Koska Vöyrin asumispaikkojen vähennyksen suunniteltiin alun perin olevan suurempi kuin nykyisessä ehdotuksessa, oli tarkoituksena, että Vöyrin yleislääketieteen osaston toiminta jatkuu toistaiseksi. On arvioitu, että kokonaisen asumisyksikön ja yhden osaston sulkeminen aiheuttaisi hoitoportaalle tilapäisesti liian suuren kuormituksen. Koska osastopaikkojen vähennyksen ehdotetaan nyt olevan pienempi kuin alkuperäisessä ehdotuksessa, vaatii vuoden 2025 talousarvioehdotuksen tasapainottaminen kuitenkin lisää toimenpiteitä.

Vöyrin yleislääketieteen osastolla on 15 paikkaa. Osastoa vuoden 2024 aikana muutettu niin, että siellä hoidetaan nykyisin lähinnä sellaisia potilaita, jotka tarvitsevat pidempiäaikaisempaa hoitoa muista kuin lääketieteellisistä syistä. Osasto palvelee lähinnä keskisen alueen väestöä. Osaston suuntauksen muutoksen jälkeen noin 60 prosenttia hoitajaksojen käyttäjistä on ollut Vöyriä, loput potilaista ovat olleet enimmäkseen Vaasasta tai Mustasaaresta. Kun katsotaan väestöpohjaa, Vöyrin, Kristiinankaupungin ja Maalahden asukkaat käyttävät eniten ympärivuorokautista hoitoa, ja tarve avoimempien ja puoliavoimien hoitomuotojen kehittämiseksi on suuri. Liikkuva sairaala toimii sekä keskeisellä että pohjoisella alueella, ja sillä on hyvät valmiudet palvella myös Vöyrin väestöä. Jos osasto suljetaan, myös kotisairaalan rooli korostuu. Jotta kotisairaala toimisi optimaalisella tavalla, tarvitaan jonkin verran vahvistusta henkilöstöresursseihin Vöyriä ja tiloja sosiaali- ja terveyskeskuksen yhteyteen. Vöyrin yleislääketieteen osaston sulkemisesta saataisiin, tarvittavat panostukset huomioiden, noin 1,9 miljoonan euron säästöt vuodessa. Jos sulkemista suunnitellaan 31.3.2025 lukien, vuonna 2025 syntyy säästöjä 1,4 miljoonan euroa. Säästösummaan sisältyy myös vuokratulujen väheneminen noin 320 000 eurolla vuodessa. Jos osasto lakkautetaan, osaa tiloista on mahdollista käyttää jatkossakin, esimerkiksi sosiaalihuollon asiakasvastaanotto voi muuttaa Oravaisten sosiaali- ja terveyskeskukseen. Siinä tapauksessa vastaavat vuokrasäästöt saadaan, kun hyvinvointialue luopuu näiden tilojen sijasta joistain muista tiloista.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että hallitus

- merkitsee tiedoksi viranhaltijoiden valmistelun Vöyrin yleislääketieteen osaston sulkemisesta viimeistään 31.3.2025. Ennen kuin asia tuodaan päätettäväksi, hyvinvointialue pyytää asianomaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunnot ja



toteuttaa väestökyselyn koskien ehdotettuja muutoksia. Lisäksi otetaan huomioon yhteistoimintaneuvottelut, jotka päättyvät 4.11.2024.
- päättää asiasta kokouksessaan 25.11.2024.

Päätös:

Jakelu